

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 384/2014-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. júla 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ivetty Macejkovej a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti INGSTEEL, spol. s r. o., Tomášikova 17, Bratislava, zastúpenej Advokátskou kanceláriou RASREGAL, s. r. o., Františkánske námestie 3, Bratislava, vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1, čl. 13 ods. 1 a 4, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Krajským súdom v Banskej Bystrici pod sp. zn. 43 Cob 277/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti INGSTEEL, spol. s r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. mája 2014 osobne do podateľne doručená sťažnosť spoločnosti INGSTEEL, spol. s r. o., Tomášikova 17, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1, čl. 13 ods. 1 a 4, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) v konaní vedenom Krajským súdom v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 43 Cob 277/2013.

Zo sťažnosti vyplýva, že uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 64 Cb 163/2013-17 z 27. augusta 2013 bol zamietnutý návrh sťažovateľky na vydanie predbežného opatrenia. Proti uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka 18. septembra 2013 odvolanie v elektronickej podobe, pričom toto bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom. Uznesením okresného súdu č. k. 64 Cb 163/2013-42 z 19. novembra 2013 bol sťažovateľke vyrubený súdny poplatok za elektronické podanie so zaručeným elektronickým podpisom podľa položky 20a Sadzobníka súdnych poplatkov ako prílohy zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „sadzobník“), a to vo výške 3 €. Uznesenie je odôvodnené len heslovite odkazom na položku sadzobníka a označením elektronického podania. Úvahy, ktorými sa okresný súd pri ukladaní poplatkovej povinnosti riadil, absentujú. Sťažovateľka podala proti uzneseniu odvolanie, pričom uznesením krajského súdu sp. zn. 43 Cob 277/2013 z 30. januára 2014 bolo napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdené. Odôvodnenie uznesenia je založené na siedmich všeobecných konštatáciách, pričom bližšie právne úvahy úplne absentujú. Podľa názoru sťažovateľky uznesenia nemajú zákonný podklad, a preto sú nesprávne.

V súvislosti s jednotlivými argumentmi krajského súdu sťažovateľka uvádza:

Možno síce súhlasiť s tým, že súdny poplatok podľa položky 20a sadzobníka musí byť poplatníkovi uložený, avšak treba presne zistiť a uviesť počet strán vyhotovovaných rovnopisov (čo v oboch uzneseniach absentuje) a zistiť osobu poplatníka takéhoto úkonu, keďže samotná položka 20a sadzobníka poplatníka úkonu nevymedzuje. Ani s touto otázkou sa všeobecné súdy nezaoberali.

Vo všeobecnosti možno súhlasiť aj s názorom, že je potrebné odlišovať poplatkovú povinnosť od náhrady vecných nákladov podľa § 42 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku. Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo samotnej povahy elektronického podania so zaručeným elektronickým podpisom vyplýva, že je vylúčená povinnosť

účastníka konania predložiť takéto podanie s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami. Znamená to, že ak je podanie urobené v elektronickej forme, účastník nemá povinnosť predkladať takéto podanie v potrebnom počte rovnopisov. Tým je absolútne vylúčená aplikácia ustanovenia § 42 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku. Znamená to tiež, že poplatkový úkon opísaný ako „*vyhotovenie rovnopisu elektronického podania, ktoré vytvorí súdny spis a rovnopisu elektronického podania, ktoré bude zaslané účastníkom konania*“, nie je úkonom, ktorý by súd robil pre pôvodcu elektronického podania. Z tohto úkonu pôvodca ani nijako neprofituje a nedochádza k sanácii porušenia jeho povinností. Z toho vyplýva, že nemôže existovať ani poplatková povinnosť pôvodcu takéhoto podania.

Krajský súd za poplatníka poplatku podľa položky 20a sadzobníka označuje účastníka konania – navrhovateľa (terminologicky by bolo správnejšie označovať ho ako pôvodcu), pričom dodáva, že pôvodca je poplatníkom bez ohľadu na to, či takýto úkon navrhol alebo nie. Tieto úvahy krajského súdu sú absolútne mylné a svojvoľné. Keďže neexistuje ustanovenie označujúce pôvodcu elektronického podania za poplatníka súdneho poplatku, treba výklad krajského súdu považovať za taký, ktorý nezákonne prekračuje hranice nielen doslovnej interpretácie, ale aj prípadnej extenzívnej interpretácie. Krajský súd tiež konštatuje, že pôvodca elektronického podania sa stáva poplatníkom už tým, že doručí súdu elektronické podanie podpísané zaručeným elektronickým podpisom. V skutočnosti však doručenie elektronického podania súdu nie je spoplatnené. Poplatkovým úkonom je výlučne vyhotovenie rovnopisu elektronického podania, a nie jeho doručenie elektronicou formou. Navyše, krajský súd vlastne tvrdí, že pôvodca podania sa stáva poplatníkom ešte skôr, ako je samotný poplatkový úkon vykonaný (doručenie elektronického podania vždy predchádza vyhotoveniu jeho rovnopisov).

Krajský súd iba všeobecne konštatuje, že súdny poplatok podľa položky 20a sadzobníka je poplatkom bez návrhu, pričom poplatkový úkon je vykonaný v prospech poplatníka. Okrem toho, že neoznačil ustanovenie, ktoré pôvodcu podania za poplatníka výslovne označuje, nedefinoval ani prospech, ktorý tým mal pôvodca podľa neho získať, a to aj napriek tomu, že ide o základné aplikačné podmienky vyrubenia súdneho poplatku konkrétnemu poplatníkovi. Údajný prospech poplatníka v danom prípade neexistuje, a to jednak pre neexistenciu povinnosti predložiť podanie v potrebnom počte rovnopisov, ale

tiež jednoducho preto, že vedenie súdneho spisu v písomnej forme na úkor elektronickej formy nie je v prospech pôvodcu podania a je dané výlučne rozhodnutím súdu, resp. je determinované jeho technickými prostriedkami. Preto za nesprávne treba považovať čo aj len všeobecné úvahy o údajnom prospechu pôvodcu elektronického podania z vykonania poplatkového úkonu.

Za nesprávne, nelogické a svojvoľné treba považovať konštatovanie, podľa ktorého poplatok podľa položky 20a sadzobníka zahŕňa v sebe v podstate aj náhradu vecných výdavkov súdu súvisiacich s vyhotovením potrebného počtu rovnopisov a jeho príloh. Keďže pôvodcovi elektronického podania nikdy nevznikne povinnosť náhrady vecných nákladov podľa ustanovenia § 42 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, nemožno odôvodňovať potrebu vyrubenia poplatku tým, že tento má byť náhradou vecných nákladov.

Neakceptovateľný je postoj krajského súdu, ktorý sa plne stotožňuje s aplikáciou a výkladom okresného súdu, keďže uznesenie okresného súdu obsahuje iba heslovité odôvodnenie, lebo je vyhotovené vo formáte doplnenej všeobecnej predlohy. Pritom okresný súd neuviedol ani to, koľko strán rovnopisu podaní vyhotovil, pričom toto pochybenie nenapravil ani krajský súd, hoci to bolo v odvolaní výslovne vytknuté.

Sťažovateľka žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 43 Cob 277/2013 s tým, aby bolo uznesenie z 30. januára 2014 zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Požaduje tiež náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 340,90 €.

II.

Z uznesenia krajského súdu sp. zn. 43 Cob 277/2013 z 30. januára 2014 doručeného právnomu zástupcovi sťažovateľky 10. marca 2014 vyplýva, že ním bolo potvrdené uznesenie okresného súdu č. k. 64 Cb 163/13-42 z 19. novembra 2013. Zároveň bol zamietnutý návrh sťažovateľky na prerušenie konania. Podľa názoru krajského súdu aj keď ustanovenie § 42 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku upravuje náhradu vecných nákladov súdu v prípade, keď účastník konania nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh a súd

z dôvodu hospodárnosti konania priamo vyhotoví potrebné rovnopisy, nie je na tejto právnej úprave závislé rozhodovanie o poplatkovej povinnosti, pretože súd musí rozhodnúť o povinnosti zaplatiť súdny poplatok a uložiť túto povinnosť tomu účastníkovi konania, ktorý je poplatníkom, ak je takýto úkon uvedený v sadzobníku a ak je v ňom stanovená aj konkrétna výška súdneho poplatku. V súdnej praxi sa tak používajú dva rôzne inštitúty, a to náhrada vecných nákladov podľa § 42 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku a súdny poplatok za úkon súdu, a to za vyhotovenie rovnopisu podania a príloh tvoriacich súdny spis, ako aj rovnopisu podania a príloh doručovaných účastníkom, pričom tieto môžu existovať vedľa seba úplne nezávisle. V prípade, že navrhovateľ podá prostredníctvom elektronických prostriedkov návrh na začatie konania alebo iné ostatné podania s prílohami podpísané zaručeným elektronickým podpisom, vzniká mu podľa položky 20a sadzobníka povinnosť zaplatiť súdny poplatok za vyhotovenie potrebného počtu rovnopisov. Odvolanie podané sťažovateľkou je podľa položky 20a sadzobníka „ostatným“ podaním a súdny poplatok musí byť zaplatený bez ohľadu na to, či to navrhovateľ navrhol alebo nie. Poplatníkom tohto úkonu sa stáva navrhovateľ už tým, že súdu doručil elektronické podanie so zaručeným elektronickým podpisom, pretože poplatky sa vyberajú aj za konanie a úkony vykonávané bez návrhu v prospech poplatníka, ak je to v sadzobníku výslovne uvedené. Tento poplatok v podstate už v sebe zahŕňa aj náhradu vecných výdavkov súdu súvisiacich s vyhotovením potrebného počtu rovnopisov a príloh. Krajský súd nemá pochybnosť o súlade položky 20a sadzobníka s označenými článkami ústavy a dohovoru, a preto návrh sťažovateľky na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku zamietol.

Z odvolania sťažovateľky z 18. septembra 2013 podaného proti uzneseniu okresného súdu č. k. 64 Cb 163/2013-17 z 27. augusta 2013 o zamietnutí návrhu sťažovateľky na nariadenie predbežného opatrenia, ktoré si ústavný súd od právneho zástupcu sťažovateľky vyžiadal, vyplýva, že toto odvolanie má celkom 6 strán, neboli k nemu pripojené prílohy a bolo podané elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom.

Z vyjadrenia okresného súdu sp. zn. Spr 4005/14 z 9. júna 2014 doručeného ústavnému súdu 16. júna 2014 (podaného na výzvu ústavného súdu) vyplýva, že podanie

sťažovateľky z 18. septembra 2013 obsahovalo odvolanie proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na vydanie predbežného opatrenia. Išlo teda o podanie týkajúce sa veci samej a bolo doručené elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom, preto ani nebolo potrebné doplniť ho písomným podaním alebo ústne do zápisnice. Bolo však povinnosťou súdu vyhotoviť rovnopis tohto podania (odvolania), aby mohlo vytvoriť súdny spis. Keďže odvolanie proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia sa podľa § 75 ods. 8 Občianskeho súdneho poriadku nedoručuje odporcovi, bol vyhotovený len 1 rovnopis podania, ktorý vytvoril súdny spis. Podanie bolo v rozsahu 6 strán a neobsahovalo žiadne prílohy. S poukazom na položku 20a sadzobníka (v znení účinnom od 28. marca 2013) sťažovateľke nebol vyrubený súdny poplatok podľa počtu strán podania (0,10 € za každú stranu), ale v sume 3 €, ktorá predstavuje najnižšiu sumu poplatku v prípade vyhotovenia rovnopisu ostatných podaní, teda podaní, ktoré nie sú návrhom na začatie konania.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy

zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Podľa názoru ústavného súdu možno odôvodnenie uznesenia krajského súdu považovať za dostačujúce a presvedčivé. Žiadne náznaky arbitrárnosti či zjavnej

neodôvodnenosti neobsahuje. Samotná skutočnosť, že sťažovateľka má na vec odlišný právny názor, sama osebe bez ďalšieho nemôže znamenať porušenie označených článkov ústavy a dohovoru.

Z podanej sťažnosti je zrejmé, že podľa právneho názoru sťažovateľky treba položku 20a sadzobníka považovať za ústavne nekonformnú a práve preto sa sťažovateľka domáhala, aby krajský súd prerušil konanie a podal návrh ústavnému súdu na začatie konania o súlade tohto ustanovenia s označenými článkami ústavy a dohovoru, čomu však krajský súd nevyhovel.

Zodpovedá skutočnosti, že z uznesení všeobecných súdov nie je bez ďalšieho možné zistiť, ako dospeli k záveru o výške vyrubenej súdnej poplatku.

Podľa položky 20a sadzobníka za vyhotovenie rovnopisu podaní a ich príloh, ktoré vytvoria súdny spis, a rovnopisu podaní a ich príloh doručovaných účastníkom, ak bolo podanie urobené elektronickými prostriedkami a podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona, patrí za každú stranu 0,10 €, najmenej 10 € za podanie, ktoré je návrhom na začatie konania s prílohami, a najmenej 3 € za ostatné podania s prílohami.

Vzhľadom na jasné znenie citovaného ustanovenia a tiež vzhľadom na to, že sťažovateľka presne vedela, koľko strán malo jej podanie (rovnako jej bolo známe aj to, že jej podanie neobsahovalo prílohy), nie je možné akceptovať námietku, podľa ktorej pre nedostatok odôvodnenia nemožno vedieť, ako sa dospelo k vyrubenej sume súdnej poplatku. V danom konkrétnom kontexte nemá táto námietka ústavnoprávnu intenzitu.

Ďalšie námietky sťažovateľky (nevymedzenie osoby poplatníka, konštatovanie rozdielu medzi súdnym poplatkom a náhradou vecných nákladov a konštatovanie, že poplatok v sebe zahŕňa náhradu vecných nákladov) sú argumentačne zamerané tak, že smerujú k preukázaniu nesúladu tohto ustanovenia s ústavou. Z tohto pohľadu sa však ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vecou zaoberať nemôže.

Napokon v súvislosti s námietkou, podľa ktorej tento poplatok nie je vyberaný na prospech jeho pôvodcu, považuje ústavný súd za potrebné poznamenať, že vzhľadom na pretrvávajúcu povinnú existenciu súdneho spisu v písomnej podobe bolo vyhotovenie rovnopisu podania sťažovateľky nepochybne v jej prospech, pretože bez neho by (odvolacie) konanie nemohlo prebehnúť.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júla 2014